

Gotland

2022-12-14

Kultur och fritidsavdelningen

Yttrande av fritidsplan framtagen hösten 2022

RF-SISU Gotland som företrädare för idrotten på Gotland, 53 idrotter och 184 idrottsföreningar, har följande synpunkter att ge kring ny fritidsplan

Inledning

Idrottsrörelsen på Gotland är en viktig och betydande del av det gotländska samhället. RF-SISU Gotland företräder folkrörelseidrotten vilket innebär att våra medlemmar finns med i en kontext av att vara medlemmar i den samlade idrottsrörelsen via specialförbund. Den ideella kraft som finns i rörelsen är svår att i varje del översätta i samhällsinsatser eftersom rörelsen är så stor.

Idrotten finns representerad i nästan varenda socken på Gotland. I aktiviteter så genomförs det aktiviteter för barn och ungdomar som nästan innebär nästan 900 ungdomar i rörelse varje dag året runt (deltagartillfällen), dessa leds av 3.500 ideella ledare som är direkt i aktivitet eller skapar förutsättningar via föreningsengagemang i styrelse, kommittéer eller funktionärer.

Betydelsen för samhällsekonomi är svår att uppskatta men bara den ideella kraften skulle kunna uppskattas till ett värde av dryga 200 miljoner årligen. Med det sagt så betyder en plan för stöd och inriktning mycket för idrottsrörelsen på Gotland och särskild folkrörelseidrotten/föreningsidrotten.

En viktig del i ett syfte för en fritidsplan måste vara att ge energi, riktning och stöd till de ideellt engagerade idrottsledarna.

RF-SISU Gotlands synpunkter

Det finns några nedslag vi skulle vilja göra kopplat till planen. Planen är kort och koncist vilket i vissa fall kan vara bra medan i andra sammanhang leda till tolkningsutrymmen som gör att det finns risk att planen tappar i relevans. Inte minst om denna plan ska vara underlag för kommande bidragsöversynen. Vi saknar en beskrivning av fritidssektorns betydelse för det gotländska samhället (inte minst för besöksnäringen) men även arbetsmarknaden och internationella kontaktytor.

4. Koppling till andra styrdokument

Gotland

Bra koppling till andra planer i den regionala strukturen (RUS och genomförandeprogram) men vi saknar omvärldsanalysen i idrottsrörelsen. Idrottsrörelsens strategi arbete 2025 (revideras mot 2035) skulle finnas nämnt. Strategin som bygger på att fler ska kunna idrotta i förening hela livet. Strategin med 5 utvecklings resor (regionalt har vi ytterligare en) borde kunna ha en tydligare roll.

Utvecklingsresorna är

1. Ny syn på träning och tävling
2. En modern förening som engagerar
3. Inkluderande idrott för alla
4. Jämställdhet för en framgångsrik idrott
5. Ett stärkt ledarskap
6. På Gotland har vi särskilt tagit fram ett område – Idrotten gör Gotland starkare

Vi bifogar vår verksamhetsinriktning för mer innehållsrikt material.

4.3 Färdplan för hälsa

Vi tycker att det är bra med en betoning att det behövs en omställning för att fysisk aktivitet/rörelse lyfts fram mer. Samverkan mellan förvaltningar och **idrottsrörelsen** borde vara tydligare för hälsa genom hela livet. Den sociala samvaron som föreningslivet erbjuder är enormt viktigt för ett samhälles välmående.

5. Målgrupper

Bra att lyfta fram tre fokuserade målgrupper, det RF-SISU skulle vilja lyfta fram är att definiera barn och ungdomar något mer modernt. Två statliga förordningar fastslår ungdomsbergreppet. Förordning (2011:65) om statsbidrag till barn och ungdomsorganisationer definierar ett ungdomsförbund till ett förbund vars medlemmar till 60% består av ungdomar (6-25 år). Förordning (1999:1177) om statsbidrag till idrottsverksamhet där barn och ungdomar avser personer mellan 7-25 år. Denna tolkning ligger till grund för det statliga LOK-stödet. Denna förordning kommer med all sannolikhet inom kort ändras till 6-25 år. Därför ser vi att ungdomsdefinitionen i Fritidsplanen borde ändras till 6-25 år. Detta inte minst för att harmonisera det kommunala och statliga aktivitetsstödet och underlätta administrationen.

6.1 Fokusområden – stärkt föreningsliv med prioriterade grupper i fokus

Vi vet att den ideella ledaren är kanske den enskilt viktigaste faktorn till få med sig rörelsegäldje, delta på egna individuella villkor skapa trygga idrottsmiljöer. Vi vet också att föreningar som lyckas skapa ett engagemang och tillhörighet via goda värderingar och

Gotland

tydliga mål är mer framgångsrika. På en aggregerad nivå har Idrottsrörelsens inkluderingsarbete de senaste sex åren utvecklats från att inledningsvis inriktats på att tillfälliga aktiviteter riktade till separata målgrupper, till att idag ha mer fokus på att inkludera fler genom att synliggöra normer och motverkande av strukturer. Ambitionen är fortsatt att utveckla föreningen och verksamheten så att alla är och känner sig välkomna. Vi ser fortfarande tydliga mönster av vilka grupper som har tillgång till att idrotta i förening. Pandemin har försvårat utvecklingen men vi kan se nya kreativa lösningar och former växa fram. Trygga idrottsmiljöer, utbildade ledare och föreningar med en tydlig värdegrund borde vara mer fokuserat på för att nå de effekter som är i ambitionen av ett stärkt föreningsliv.

Förändringar i samhället medför att stora krav ställs kring utformningen av föreningen. Det går inte att bortse från kommersialiseringen och hur den påverkar den ideella föreningen. För att tydliggöra relevansen och bidra till att navigera i den nya kommersialiserade värden behöver fritidsplanen förstärka bilden av hur och i vilken utsträckning föreningslivet levererar samhällsnytta. Fritidsplanen måste också tydligare framhäva idrottsrörelsens värdegrund och de sociala värden som finns och som genereras i den ideella föreningen.

Detta inte minst för att vägleda i hantering av stöd till kommersiella intressen. Risken är att fritidssektorn, likt skolans dilemma kring friskolereformen, hamnar i en situation där de kommersiella aktörerna endast riktar sig till de ekonomiskt starka individerna och att folkrörelseidrotten ensamt tar ansvar eller indirekt blir ålagt att ta ansvar för de utsatta målgrupperna.

Anläggningsstrategin borde vara ett dokument som lyfts fram. I detta dokument så är det bra att tydliggöra samplanering och samhandling vid nya idrottsytor (vad gäller nyttjandegraden och fullstora hallar). RF-SISU vill betona att fritidsplanen tydligare trycker på samhandlingsmodellen från RUS inte minst när det gäller stöd till anläggningar och investeringar i nya.

Det vi saknar tydligt i planen är en vision kanske tydliga mål om vad Region Gotland vill uppnå inom fritidssektorn. Att bryta ner RUS:en till fritidspolitiska mål.

Gotland

Med vänlig hälsning
RF-SISU GOTLAND

Mona Snäckerström
Tf Ordförande

Bo Ronsten
Distriktsidrottschef